

Minden másképp van 2.rész

2009 május 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 1

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Egy magyar püspök levele egykori párizsi iskolatársához

Ez a levél a tatárjárás eseményeihez kapcsolódik. Egy ismeretlen magyar püspök írta, valószín?leg Guilleaume d’Auvergne párizsi püspökhöz. A levélben foglaltak két foglyul ejtett mongol kém információin alapulnak. A kémeket Oroszországban fogták el, s elküldték ?ket a magyar királyhoz. Sokáig a levelet író püspök ?rizetében voltak, aki megtudta t?lük, hogy a mongolok a Dnyeper túlsó partján a folyó téli beálltára várnak, hogy tovább

támadhassanak nyugat felé. Az elfogottak beszámoltak a mongolok hazájáról, életmódjáról, további terveir?l. A levélb?l az is kiderül, hogy a mongolok – a nomád népek általános szokása szerint – a meghódított népek harcosait el?védként használták föl hadjárataikban. A mongolok el?tt a kegyetlenségükr?l hírhedt mordvinok haladtak. A levél azzal zárul, hogy felhívja a figyelmet a mongol támadás veszélyére: a támadók gyorsaságára és pusztító kedvére. A levél fennmaradt Matthew Paris krónikájában és a Waverley-apátság évkönyvében. Fest Sándor közölte latin szövegét, majd az egyik változatot Tardy Lajos közölte saját fordításában, a másik változatot pedig Katona Tamás tette közzé Gy. Ruitz Izabella fordításában.”

A következ? tárgyalást a hitelesség kedvéért hat évvel kés?bb tartották meg. Addig Ferinek volt ideje felkészülni, és aligha unatkozott, mert kissé egzaltált állapotban jelent meg. Nyakkend?je zsebéb?l lógott, haja három f?bb és huszonháromezer kevéssé jelent?s irányban állt, szemeibe belenézni aggasztó volt.

Szájából mégis, viszonylag összefügg? szöveg zengett:

-Tisztelt bíróság! Alaposan körüljártam a mi ügyünket. Azt találtam, hogy mindösszesen egy, kortársnak nevezhet? írás jöhet szóba bizonyítékként. Ez egy Rogerius nev? paptól származik, életrajza a szakmában közismert, itt a kettes melléklet tartalmazza. Sajnos Rogerius írásának eredetije a Kunbajai városi múzeum féltett kincse, tehát élek a bíróság engedelmével, és csak fénymásolatban mutatom be. Itt van.

Tette le az ánégyes papírt a bíró asztalára, mely, mint emlékszünk, a Friss takony hátsó kettese volt. Géza homlokráncolva vizsgálta a szöveget, majd visszavonult tanácskozni. Mobilon hívta a titkárn?jét, hogy mit is kell ilyenkor csinálni, vagy valami efféle, majd szünetet rendelt el, kért egy kört, majd megtörölte a száját, és rögtön szóra is nyitotta. Józsi felperest aktivizálta, aki szintén megnézte az oklevelet, majd elmondta nagyjából ugyanazt, amit alább Géza:

-..kérem, bármely írásos anyagnál els? kérdés, hogy kit?l származik. Jelen esetben adott egy személy, akir?l sok mindent tudunk, de semmi olyat, amely alkalmas lenne az ? azonosítására. Hol született, anyja neve, mikor halt meg, semmi, de semmi. Igaz, más iratok igazolják legalább egy azonos nev? személy létezését a kor klérusában, ám azokkal az iratokkal ugyanaz a baj. Hogy mást ne is mondjak, nincs egy mai értelemben is elfogadható keltezés. Hogy Béla király idejében, na és? Hány Béla volt? Igen, igaz, hogy éppen a negyedik valószín?síthet?, na de kérem! Ilyen gyenge anyag alapján egy közlekedési bírságot sem lennék hajlandó megítélni. Na jó, játsszuk végig, tehát ítéletet hozok.

-Álljanak fel, a bíróság Józsi felperes kontra Feri alperes közötti perben kihirdeti az ítéletet. Megállapítom, hogy a vitatott kérdésben bizonyíték híján dönteni nem lehetséges. Kimondom, hogy lényegesen er?sebb bizonyítékok felfedezéséig a történelemnek ezt a szakaszát tanítani és osztályozni nem szabad. Továbbá senkit semmiféle hátrány a miatt, hogy a könyvekben „tatárjárás” címszó alatt leírt történetet nem ismeri, nem érhet.

Jóval kés?bb, már a tárgyalás után, elkeveredve a plebsel, Géza még folytatta.

-Miféle marhaság, hogy gázlót kerestek? Mert valaki így írta le a Muhi melletti helyzetet. És ezt a sületlenséget, hogy egy középkori könny?lovasság elkeseredetten keresi a gázlót, azóta szajkózza száz történész, miközben ugyanaz a száz történész pontosan tudja, hogy egy Sajó méret? vízfolyás soha, semmiféle akadályt ennek a fegyvernemnek nem jelentett. Esetleg jégzajláskor, de hát itt szó sincs jégzajlásról.

-És ez még semmi!- b?dült bele Gyuri baba- én még azt is olvastam valahol, hogy a tatárok közeledtére a lakosság rettegett. Csak azt nem értem, egyrészt, hogy rettegés, mennyiben része a történelemnek, másrészt miért rettegett volna az a nép, amely korábban soha idegen hadat nem szenvedett…

-Hát azért, mert Illignek van igaza,- vágott közbe a csapos-, és elcsúszott a történet háromszáz évvel. A tatár pusztítás, amit Rogerius leírt, a Buda eleste körüli id?ben történt, nem 1241, hanem 1541-ben.

És folytatták hajnalig, majd reggel valamennyien felkerekedtek, felutaztak Pestre, ott megkeresték a Tudományos Akadémiát, a portást falhoz állították, felmentek a f?titkárhoz, és lekevertek neki egy akkora nyaklevest, hogy az óta is arról koldul.

Utóirat kapcsolódva a bels? cikkhez:

Teljes szöveg arról szól, amir?l én. Nincsen eredeti forrás, ami van, kés?bbi másolat, jelen szöveg szerz?je pedig éppen úgy, mint az összes többi, az adathiányt irodalmi eszközökkel tölti ki. Ugyan a legfurább kérdés: hogyan lettek a mongolokból tatárok, azokból meg, mint itt látjuk, mordvinok, egy olyan korban, ahol a vérségi leszármazás lényegesen fontosabb volt, mint ma?

Pogány István

Szerz? a Flag Polgári M?hely tagja

Ajánló